

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Glossaria de diversis - Cod. St. Peter perg. 87

Lorsch [?], [11. Jh. u. 1. Hälfte des 14. Jh.]

Glossarium

[urn:nbn:de:bsz:31-300](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300)

INCIPIUNT GLOSÆ DE DIVERSIS

Satyræ proprie dicitur scutella. **AUCTORIBUS:**
 omnibus ciborum generibus referta.
 Hinc satyræ poetalis dicitur reprehensionibus
 uitiorum quorumlibet hominum plena.
 Inde habent nomen poetæ. ut
 satyri uocentur.
 Lyricus poeta auaritate carminum dicitur.
 Nam lyron grece. latine uarium.
 Hinc lyra dicta. auaritate cordarum.
 eo quod diuersos sonos efficiat.
 Comicus. et auilla et acopis uerbis uel
 a comestationibus dicitur. eo quod in prandis
 nobilibus recitabantur carmina eorum.
 Nam como grece. latine uilla. inde comici
 uillani dicti. deuitando consortia ci
 uium. et asequendo cohabitationem uilla
 norum. propter quietudinem et studium.
 Poio grece. latine facio. inde poeta fictor dicitur.
 Catalecton. ubi uersus legitimo
 fine concluditur.
 Catalecton. ubi post emensos pedes
 una syllaba remanet inuersu.
 Ypocatalecton. ubi syllaba in fine
 uersus super est.
 Monometron. uniforme metrum.
 Dimetrum. biforme metrum.
 Trimetrum. triforme metrum.
 Anicius. inuictus.
 Manlius. Prosper.
 Suerinus. perseuerans.
 Boetius. adiutor.
 Marcianus. amantem quem dominum belli
 credebant uocatus est.
 Felix. ab omine. eo quod matres filios suos
 a fortuna nomina imponebant.
 Capella. ab acumine ingenii. quia ca
 pella sagacissimum. callidissimum.
 Meus. rubicundus.
 Quondam. aliquando.
 E legi. miseri. lacere. lacerate.

Camens. muse. acanendo dicte.
 Iuente. iuuentus.
 Inopinata. inestimabilis.
 Tempestuum. oportunum.
 Intempestuum. inoportunum.
 Effetus. sterilis.
 Aueritur. aspernatur.
 Malefida. malam fidem habens.
 Faueret. blandiretur.
 Inexhausta. insatiabilis.
 Reuerendus. ualde uenerandus.
 Admodum. ualde.
 Atanet. peranet.
 Frustrabatur. reuerberabat.
 Assuefaciunt. in consuetudinem trahunt.
 Opera. studium.
 Incepit. increpatus.
 Hebes. hebetatus. obtusus. i. stultus.
 Flaubus. desiderus.
 Hispanas. hispanas.
 Uaseras. ascenderas.
 Vibratus. concussus.
 Obuersatus. conuersatus.
 Agiteris. discutiaris.
 Ledo. ledonis. Recessus maris.
 Malina. maline. Recessus maris.
 Conigastus. proprium nomen hominis.
 Triguilla. proprium nomen hominis.
 Anaxagoras. proprium nomen hominis.
 Socrates. proprium nomen hominis.
 Zeno. proprium nomen hominis.
 Canios. proprium nomen hominis.
 Seneca. proprium nomen hominis.
 Soranos. proprium nomen hominis.
 Epicurei. philosophi quidam.
 ab epico auctore nominati.
 Stoici. philosophi. qui in poris
 philosophabantur.
 Detegat. manifestes.
 Comodi. ualidus.
 Gassor. predor. Cassor. insano.

Idixit. precepit.
Astrui. affirmari. Inficior. nego.
Sūmam. caput & originem.
Euentus. finis. Defectus. fragilitas.
Quin. ut non. Quidni. quid aliter.
Inquā. dixi. Rima. foramen.
Cōpax. cōpagis. lunecura membrorū.
Cōmpago. cōpaginis. similit.
Fungor. administro.
Defungor. am ministerio cesso.
Abacus. mensa geometricalis.
Expeto. cupio. gestio. ambio. desidero.
Expetibilis. concupiscibilis.
Deferentibus. accusantibus.
Delatio. accusatio.
Perneco. p necas. occido.
Pernicies. mors. & interitus.
Pernix. pernicis. uelox.
Pernices. uelocitas.
Aulicus. palatinus. ab aula dictus.
Officina. officium.
Telon gr. lat. lucrum. inde theloneum
dicitur locus in mercato. ubi acquireban-
tur lucra principibus.
Rabdomantia. diuinitio in uirga.
Nyeromantia. mortua diuinitio.
Libia. sine pluuia. Africa sine frigore.
Agiles. rapidi. ueloces.
Nixus. fultus. ut residens.
Agri. gubernari. moderari.
Salum. equor. mare.
Temerarius. presumptuosus.
Exortet. alienos. Demotus. separatus.
Attenuare. minuere.
Incessere. puocare. adito. secreto.
Degento. ieiunium soluo.
Degentacula. cibi infantiles.
Haustibus. poculis.
Succino. leniter cano.
Iniuria. iniuste. aduerbiū est.
Iniurius. iniuste agens.

Agitare. disputare. Scena. umbra.
Agis. lacessis. conecitas. puocas.
Indulgenus. studiosus.
Affluentia. copia.
Croesus. rex quidam. Vota. dona.
Parata. parata. hisceres. os aperires.
Oblino. lino. Inextricabili. insolubili.
Fortunium. felicitas.
Infortunium. infelicitas.
Curia. sprekhuf. inde curules dicuntur.
Luas. psoluas. Piger. penitet.
Inscitia. inscientia.
Equanimos. longanimos.
Fingere. creare. Perspectū. pspicuum.
Bibulas. aquā bibentes.
Pendulum. quod pendet.
Refert. pertinet & distat.
Sequestrata. separata.
Exappositas. extrinsecus positus.
Prestare. pcellere. Contus. genus teli.
Lecus. decus. Merx. merces. pmiū nauis.
Coempus. census dr̄ q̄ theloneo exigit.
Opima. habundans. profligo. affligo.
Efficax. effectum habens.
Iuuat. delectat. Abolere. delere.
Classicum. sonus tubarum.
Exerere. exercere. & immittere.
Busirides. pprium nomen hom̄.
Regulus. propriū nom̄ hominis.
Poeni. libici. affri.
Natiua. naturalis.
Pererrans. pspiciens.
Allicere. inlicere. decipere. seducere.
Brutus. stolidus. stultus.
Rigidus. foras. qui non potest flexu.
Aforet. abesset. adforet. adesset.
Propagare. dilatare. didulgare.
Epicurus. propriū nomen hom̄.
Baca. gēma. Dissidentes. discordantes.
Cautillus. propriū nom̄ hominis.
Nonius. propriū nomen hom̄.

S truma . gibbus . Pretura . dignitas .
O strum . tinctura purpure .
V igeat . regnabat . Inuisus . odiosus .
T hyle . insula quedam .
T hyrrenū . mare quoddam .
F uuf . uas ab effundendo dicitur .
F uulis homo dicitur qui commissa celare
non potest .
A leibiadis . propriū nomen hominū .
R efragari . contradicere .
C onuincat . confirmat .
E ffeta . euacuata . fingi . cogitare .
A liunde . ex alio loco .
P ositionis graua . uerbi gratia .
I niungere . inferre .
C onstaret . manifestum esset .
C oacta . uentulata . liqueat . pateat .
A pplicat . proficit . Exitus . finis .
I nformis . sine forma .
I neuitabili . inmutabili .
P robo . probas . Laudo .
P robus . bonus . Probra . uicia .
A nhelus . iracundus .
P rouehis . producis .
L euibus . sublimibus . Seris . seminas .
C onditione . ordinatione .
A ugustinus . bene auctus .
A ugustam . optimā t auctam .
C onfert . dat . decero . diminuo .
F igere . plantare . Dissicc . distrūpe .
M ica . illumina . illustra . irradiat .
C orollanum . coronę premiū .
P oron . gratia . lucrum . inde porissima
lucrum dicitur .
T agus . propriū nomen fluminis .
E rmus . propriū nomen fluminis .
I ndus . propriū nomē fluminis .
I xion . rex psarū . uicius rex quidam .
I nlatū . ppositio . illatū . responsio .
I nlatū . conclusio . Intra . inuis missi .
A brupti . intercepti .

A nte hac . hactenus . t huc usque
aduerbium tēporis .
A ssecla . socius . gener maset .
C ompatres dicunt . pater filii . & ille
qui leuat filium a fonte .
C ommatres dicunt matrem filii . & illa
que leuat filiū a fonte .
S passo . conualesco .
E neruatus . inbecillus .
A bsolute . pfecte . inficio . pollucio .
I nquiet . inquietus . areas . mercurius .
F useo . fuscus . tenebroso .
O stentat . manifestat .
N erit . insula quedam .
M armaricus . africanus .
C erealia . frumentalia .
A ccedo . consentio .
C ompos uoti . adeptor . t asssecutor
uoluntas meę .
O chys gratia . lat uelox . inde oceanus
a uelocitate .
O cius . uelocius . machinor . cōpono .
M achina . cōpositio . colloco . statuo .
C ollocatę . auctę .
C ollectum . coadunatum .
C oncessione . pmissione .
C oncessimus . definiuimus .
C onducat . conuenit .
E chine . genus piscium .
V nio unionis . genus gemmarū .
que nascuntur in echinis .
Q uinctiam . procerto .
I mpcor . maledico .
T estacius . habundantius .
L egat . colliget . tundere . agitare .
C essent . processabunt .
E rror . tenebrosus .
S ollertia . studium .
T um . param . t aliquando .
P ressus . ppressurus .
C itra . de ista parte .

fatum . fortuna . t mors . t dispositio .
Digerit . ordinat t scribit . t
uentrem purgat .
Polissemus . sermo est . qui multos
sensus habet .
Explicata . manifestata .
Effectum . perfectionem .
Agitari . pulsari .
Concedat . confirmet .
Phebus . sol . Pheba . luna .
Qui . quomodo & qualiter .
Transigo . transmitto .
Alumnus . qui pascit & qui pascitur .
Deliberare . definire .
Adminicula . adiutoria .
Coino . comis . orno .
Hydra . gen' serpentis . multorum capitu .
Statu . stabilitatem .
Comparare . parare .
Promptum est . facile est .
Arguto . resono uel dulci .
Lentus . flexibilibus .
Imbuit . incitat . t inciat .
Acta . coacta . usq; quaq; . omi tempore .
foedum dedecus . i . deforme .
Strepitus . psonans .
Enatura . contra naturam .
Agit . psequitur . leta . percussa .
Ferauor . uberior .
Abeuo . abeternitate .
Sator . creator . t qui seminat .
Externe . aliene .
Epulerunt . coegerunt .
Formans lucē . i . anglos p' creationē .
Et creans tenebras . i . demones creans
non formans .
Deducant . pessumdant . idē deorsum
cadant .
Resoluis . pficis . pessum . deorsum .
Sido . sidas . humilio .
Subsido . pessūdo . i . deorsum cado .

Acta . ducta .
Presentarie . p'sentalit . A duerbiū ē .
Moratus . moribus instructus .
Argumentū . argute mentis indicium .
tamen sensum hab' p'uationem .
Argutus . mente acutus .
Elucit . prouocat . t exprimit .
Frigeo . frigus habeo .
Itus . itiones . i . ambulationes .
Nexa . fulta . t firma .
Habene . retinacula . t gubernacula .
Confecerimus . pagamus .
Propagande . diuulgande .
Exerret . instruet .
Nemea . silua quedam .
Coaceruabo . accumulabo .
Threnara . cithara .
Interealoci . in illo loco . t tempore .
Atque . postquam .
Necdum . non solum .
Quonam modo . quo pacto .
Quoquo . ubiq; .
Siquidē . certissime .
Siquidē . si certe .
Idgenus . istius generis .
Sopitus . obpressis . lacunā . uentrē .
Prestant . sufficient .
Eurius . umbilicus . uoraginis . t caribdis .
Explicare . pficere .
Preditum . ditatum .
Inpune . sine poena .
Repetuntur . restituntur .
Liberat . extirpat . t euellit .
Agit . pducit . collatio . cōparatio .
Festue . gloriose .
Arctum . strictum .
Aucta . diuulgata .
Consentaneum . aptum .
Explicet . experiatur .
Toga . senatoria uestis .
Complicat . iungat .

P armenides. propriū nomī hominis.
S aniente. disputante. t̄ cōstituente.
A ggreduur. incipit.
R ima. paruū foramen. Meta. finis.
S erum. tardum.
C ontexe. adnecte. t̄ cōpone.
D etrahunt. pdunt.
P olifemus. gigas quidam.
I ugulū. pars corporis dr̄. ubi celerius
potest inferri mors.
F uribundus. furens similis.
R ependit. reddit.
A ntheus. gigas quidā.
C acus. gigas quidam.
A chelous. fluuius quidā.
E xpedienda. manifestanda.
I mplicitā. inuolutam.
V erendum. timendum.
M origeror. morib; obsecundo.
N ihil ex nihilo. aliquid ex aliquo.
A biuncas. disiuncas.
S aiuncas. sequestraus. seletas. separaus.
A chemenica. parchita. t̄ chaldaica.
V ulsi. exstirpati.
D efluens. deorsum fluens.
D ispositissima. ordinatissima.
P erosa. ab hominans.
E rga. gr̄. opera lat̄. hinc ergastulum.
*L*ocus in quo operabantur rei.
inde inerguminus dr̄. cui cooperator
est spiritus malus.
O rsum. partem dr̄.
Q uorsum. inquā partem.
A uorsum. in aliam partem.
P hoebum. apollinem. solem.
E conuerso. econtrario.
*R*ationari. inuestigari.
P repostērū. multum tardum.
P erimendum. auferendum.
S ollicitare. prouocare.
C ompendii. breuitatis.

S enare. cogitare.
I naccessu. inaccessibili.
T irasias. uates quidam.
P restiterit. p̄cellit. t̄ melior sit.
Q uoq; exquarē. iugari. coniungi.
F asisco. dissoluor. aut cado.
C arpum. diuise. Obsum. noceo.
S ummā. uniuersitatem.
H abicum. statū. Notas. signas.
C onsulit. inuestigat. t̄ interrogat.
A lte. pfunde. collegim? c̄ clusimus.
D ucerent. estimarent. eminus. longe.
S ine materia. sine carne.
E xcitus. cōmotus. excitus. euocatus.
E xeris. exeres.
N otio. scientia t̄ cognitio.
P renotio. p̄scientia.
I nprimi. infigi. explicat. efficit.
R ecolligit. in unū reducit.
A dmoueri. adduci. t̄ adiungi.
R edarguit. diiudicat. t̄ conuincit.
N ucleus. fructus nucis.
E nucleare. referare.
I nsinuare. insinum mittere.
I namare. intus mittere.
E nodare. i. obscuritatē tollere.
E ps. sup speculator.
A nastes. p̄cellens. antiqui dicebant
anastare. p̄cellere.
P ontifex. quasi pontū faciens.
*L*iber. alegendo. codex. acoruce.
V olumen. auoluendo.
S pm nolite extinguere. i. carnē
aduitā flectere.
P ropheetas nolite spernere. i. pre
cepta dī transgredi.
G rāma. gr̄. lat̄ littera. gr̄amatica.
litterata.
R esis. locutio. rethor. eloquens.
H inc rethorica. eloquentia.
D ia gr̄. lat̄ duo. lecase dicere.

hinc dialectica . dualis dictio .
A rithmetica . ars numerorum .
N am rithmus . gr̄ . latin̄ numerus .
G ometrica . terre mensura . ge enī gr̄ .
 Lat̄ terra . metron . mensura .
M usica . melodia . i . mellita dulcedo .
A strologia . astrorū ratio .
A stronomia . astrorum lex .
M oechus gr̄ lat̄ adulter .
 moechanica . adulterina .
A nti qui dicebant legere . i . furari . inde
 sacrilegiū d̄r sacras res furari .
B oetius dictus est anicius ex familia
 aniciorū . i . inuicissimorum .
M anlius . degenerare manlii torquati
 qui singulari certamine gallum
 deuicit . & eius torquē abstulit .
B oetios . adiutor . hinc boetius . idest
 adiutor multorum .
O rdinarius . qui principatū in legionib;
 dispositionis habebat . ut chiliarche
 qui mille . centuriones qui centum .
 decuriones . qui xxx . duob; . decani . t
 manipuli qui decē . legati qui ducibus
 & magistratib; subse p̄sidebant .
E rgo boetius p̄ singulos gradus
 ad consulatū puenerat .
P atricius . quod more patrum
 ciuib; preerat .
P hyle . amor . sophia . sapientia .
S euerinus . a seueritate iusticie .
E x consulis . ex consulatu ciecus . uel
 ex numero consulum t ordine . eo qd̄
 om̄s consulat . & utilitati sit ciuib;
A nicu dice sunt inuicia . asine .
N iche uictoria . Boetius ergo ab his origi
 nē ducens . anicius dictus est idest
 inuictus . pitagoras non sophos idest
 sapiens . sed philosophus . i . amator sa
 pientie uoluit appellari .
Q uid tua refert . i . quid ad te p̄tinet .

ut apls quid mea refert . i . quid ad me
 p̄tinet . refert aliquando p̄p̄tinet ponit .
I nsignia frontes . q̄ scribebatur in
 frontibus dampnatorum .
F ocius est . i . melior est sapientia
 homine qui habet eam .
V eneno . i . sanguine conchiliorum .
C lassica . sonus tubarum .
C onducatur . uale sit . & aliquando
 conducere operarios . i . locare .
A dulta . exercita .
T itulus . i . auos descriptos aere .
R ethorica sine sapientia nocet . cū
 sapientia proficit .
F allax nihil . i . cū se aperit fortuna
 non fallit .
S tabilitatem sui fecerit orbem .
 iungens finem ortui . quasi circulum
 facit . ut adō incipiens indm̄ redeat .
S truma t gibbus . idē sunt . i . morbus .
G ibberosus est . qui patitur eum .
S trumā posuit prodicendo sup̄bū .
T i praeake . i . actua .
T heorice . i . speculatiua .
Q uos inuenisse tortorē . idest filios
 patrē . uel quem inuenisse tortores .
 idest patrem filios .
V bi grata mella fudit . i . uoluptates .
P ergrata mella concupisceniam
 explete libidinis signat . a similitudine
 apum que aculeū inuulnera reponunt .
Λ Ν Ο Ν Ο C Λ Υ Ρ Α C . expers lire . idest
 nūquid sic sunt uerba mea tibi .
 sicut lira asino . Ε Η Λ Υ Δ Λ . Μ Ι Ρ
 Θ Ε Ν Ι Δ Ι . idest confitere . & ne ab
 scondas . Ε Π Ω Θ Ε Ω Ν . i . de non dis .
 idest demonibus .
 Ε Ι C Κ Ω Π Α Ν Ω C . Ε C Τ Ι Ν Ε Ι C Β Α C Ι Α Ε
 Υ C . idest unus dñs & unus rex .
 Λ Υ Ο . Υ Ε Ν Ι Θ Ω Υ C . Μ Ε Ν Α Τ Ο Ν . Μ Ε
 Ρ Α Κ Ο Ν . Ε Τ Ε Ρ Ο Ν Τ Ο Ν Α Ε . Ε Λ Ω Ν .

Tempore theoderici regis in
 quibus auctor boetius claruit .
 cui uirtute sua cōsul in urbe
 fuit . Cū uero theodericus rex uo
 luit in uicinis exercere in
 urbe . ab eo quosq; ex sena
 tu neci . boetius uero mul
 dolos fuger .
 qui bonis om̄i .
 bat . uidelicet .
 ad grecos missis .
 & senatū exercitū imp̄manib;
 erueret . & eox sub dero d̄m
 sioni . Sed p̄ quā a rege
 maiestatis .
 retrudi in carcerē . In q̄ r̄po
 situs hos quinq; libros p̄ laque
 edidit . imitatus uidelicet .
 tianū felice capellā . q̄ primū
 libros donupuit philologie .
 mercuri eadē specie poemā
 as o scripserat . Sed iste longē
 nobiliore materia a facund
 p̄cellit . quippe q̄ nec tulio
 in pla neq; uigilio in meo
 ferior floruit . Ex ut ergo d̄
 nitatib; p̄ scripione d̄p̄nā
 cāpania . d̄ . fere milib; passū
 um ab urbe relegat . Punto
 inde simmacho patricio ui
 ro totus pietatis . cui p̄fidū
 theodericus nota simide in
 cussertat q̄ reus maiestatis
 cū boetio sensissa . generis
 clarissimū atq; catholicū bo
 etiū quē paulo ante ad hō
 tantū sustulerat in pio
 se quē admodū focerū ab
 auit .
A nius . p̄ priū nom̄ . rex in fo
 delos . unde antius figuratū
 men . Manius p̄ nom̄ t̄ p̄ priū
 nom̄ . dictus qd̄ manū nauis
 ut lucius qd̄ luce partus fit .
 ex manio manlius diriuari
 det .
 Mu legunt manli . sed m
 lius malli . n̄ enī terminat p̄
 cedens sillaba inn . in choant
 subsequente ab . l . lege p̄
 anū . Mallius dictus amallo
 p̄p̄ fortitudine .
 appellat qd̄ mollia a estida
 cedat .
 Multi romani malli m
 minati sunt . sic erat ille q̄
 los abaree urbis depulit .
 unde seuerin traductū nom̄
 Boeoc . gr̄ . lat̄ adiutor
 unde boetius diriuat . q̄ . ho
 uiri clarissimi & illustris .
 tu romano primus ordo . ille
 sed spectabilū . certus clar
 morū erat .
 Ordinarius ē . q̄ p̄
 ordine militat . nec ad hoc
 ē fecit ē . gradu honoris .
 garius & humilis miles .
 dinari dicunt q̄ in p̄lo p̄mos ordines du
 eunt .
 latius d̄ fecundol a rege . dice q̄
 sit p̄tē ciuū .
 Memmius inuicior . quom̄
 bastat inep̄tē .
 Simmachus ē pugnatō .
 sin . con . macha . pugna d̄ . unde ȳ x o m̄
 xia . anime pugna d̄ .
 Aurelius dictus a fa
 milia aurelia .
 Sabini ortā d̄ d̄ a
 relia . ab aureo cluo . hoc ē . specioso sole
 cui sacrificabat lege festū p̄p̄tium .

id est duo dolia . unū quidē malum .
aliū autem bonum .
Duo dolia signif. aduersitatē & prospe-
ritatem . a fortuna esse inlata . ideo
dixit unū esse malū . & alterū bonū .
ΟΔΩΖΑ . ΔΩΖΑ . ΜΥΡΙΟΙΣ ΑΝΘΡΩ-
ΠΟΝ . ΟΥΔΕ . ΝΕΤΕΡΩΝ . ΝΟΙΗΧΗ .
ΕΙΜΗ . ΑΚΟΥΣΩΝ . ΚΟΔΑΣ . ΜΕΤΑΣ .
O gla . gla . milib; hominū nihil aliud fa-
ta . nisi aurium inflatio magna .
Cum polo phēbus roseis quadrigis .
P hoēbo . i . soli quadrigam adscribunt .
illam obcausam . qd̄ aut quadripus
tēporū uarietaub; anni circulum per-
agat . aut quadrisido limite diei me-
uatur spacium . Vnde quattuor equos
d̄r habere . unus eritreus qd̄ laene d̄r
rubicundus . eo qd̄ mane rubicundus
exurgat . alter acteon . i . splēdēns .
Tertius lampas . i . summe clarus .
Quartus filogeus . quod latine amans
terram dicitur .
Omni usq; accidit . eē . idem . diuer-
sum esse . Esse . quia subsistit .
Idē esse . i . ingenere . sicut homo &
equus idem sunt ingenere . i . animal .
Diuersum esse . i . inspecie . quia aliud
est bipes homo . aliud equus quadru-
pes . Corollarium . p̄m̄ium corone .
M e horum commor̄ . i . memoro illius
rei . i . inde memoras horū adme .
T enara . p̄m̄unctorium . in quo descen-
sus est ad infernum . t̄ trenara . la-
mentationes .
T ergeminus . i . cerberus . tria ora habens .
O ccidit . i . inspecus tartareum .
A ristēus uoluit concumbere cum
curidice .
I lla fugiens inherbis ab angue interēp-
ta est . quam deflet orpheus .
R erum orbē . & sequentia . superioris

uersus expositio est .
F aciunt quelibet . i . que placent illis .
C atenas . i . uiciorum .
Q uod fuerant . i . bonum .
A sinum uiuit . figurata locutio est .
id est more asini .
D ea . i . circe filia solis . hec scdm̄ fabulā .
S ator . creator . tractū a seminatore .
P ater d̄s . a creatione .
E on . gr̄ . lat̄ aeternum . quia mundus
ante tempora fuit . non quod inuū
non habeat .
R atione . dispositio . sed melius filio .
F orma . tu ipse . liuore . i . n̄ inuidisti .
T u pulcherrimus . i . pulchris rebus
ate creatus .
M ente . i . sapientia .
I magine . i . p̄ exemplar qd̄ in mente
habuisti . prius quā mundus fieret in
re . ut artifex p̄uidet opus prius quā
formet .
F luitans . i . materie informis . que
aquis tegebatur .
E xemplo . i . p̄ exemplar supradictum .
P erfectas partes . i . iiii . elementa .
A bsoluere . perficere .
N umeris . i . quaternario numero
elementorum .
P er frigora terram . p̄ flammās ignē .
quia ignis latet in uenis terrę
& silicibus .
A rida . sicca . i . terra .
L iquidis . i . aquis .
E uolet . i . ne ignis penitus a terra exce-
dat . neue terra pondere suo mergat̄ .
P urior . subtilior .
A er humidus & calidus . iungitur
liquidis . i . aquis .
V eri humido ab hieme . & calido ab
estate . & infantie puericieq; pro
una etate cōputatus & sanguini .

Ignis calidus & siccus. aestati calidus & siccus. & adolescentiae & coloribus rubeis.

Terra sicca & frigida. autumnus & iuuentutis. & coloribus nigris.

Aqua frigida & humida. hiemi & senectutis & flegmati.

Animam mundi solem esse. philosophi dicunt. sed sine sensu.

Mediam. quia omne quod inter initium & finem est medium dicitur. sicut cor non quia in medio corpore sit. sed in sinistra parte.

Mouentem. quia calore uiuificat omnia.

Perconsona membra. per quatuor partes mundi.

Secta. de radio solis dicit. qui rimam in parietibus diuiditur. & iterum colligitur in semet rediturus.

Duos orbis. ortum & occasum.

Triplicis naturae sicut sol est. rubet.

calet. splendet. & quia medius est inter planetas.

Nunc de anima hominis. triplicis. quia irascibilis. concupiscibilis. rationalis. ut triplicis. quia media inter spiritus qui carne teguntur & cum carne moriuntur sicut animalia. ipsa uero carne tegitur sed non moritur cum carne. & spiritus qui nec carne teguntur. nec cum carne moriuntur.

Vel triplicis. quia quod est in substantia idem est in genere. sicut animal diuersum est in specie ut homo.

Mediam. quia in corde est. & quasi medium est. quod inter initium & finem est.

Duos orbis. duos oculos.

Secta. quia quod poculos uidet exterius. iterum interius imaginatur recolligens se.

Celum exterius uidentis. in mente cogitat.

Mente profunda. id est se ipsam.

Minores uitas. animalium uitas.

Sublimes animas. id est rationales.

Animas iterum. id est angelorum.

Minores. id est hominum.

Quas. id est animas hominum.

Dissice. diuide.

Initium & finis omnium rerum. deus est.

Diuidendo paribus. id est qui fecit hominem ipse fecit leonem & cetera.

Conformaueris. id est si deflexeris. id est si eadem quae ipse non uidet. utique putaremus.

Adquiescent. id est improbi.

Frigeret. cessaret. id est ut non defenderet eum.

Motus. discordias humanas.

Factum mortem inferre. ut inuicem se interimant.

Idem. subauditur homines.

Insecta. obscurata aera. pecora.

Chori. uenti latentes. id est cause.

Exhausti. exhaustionis. quia capite uno succiso. hydres tres uel septem pululabant.

Digerit. id est forinsecus summatim ostendit.

Propinqua. id est angelice uirtutes & beatorum animae iam liberate.

Medictaus. id est circulorum mediorum.

Ceterorum. id est orbium.

Extra. id est medios orbis.

Circa quem. id est medium orbem.

Versentur. id est exteriores.

Existit. id est circulus.

Proximior. id est cardine.

Ambitum. id est incircuitu.

Siquid. id est ex illis ordinibus.

Simplicitatem. id est stabilitatem.

Fato. id est a fato liberum est. quia in commutabilitati adheret.

Cardinem. id est dei prouidentiam.

Intellectum. id est diuinum.

Ratiocinatio. inquisitio humana.

Temperat .i. ut simul conueniant.
Fadem .i. series.
Occidentia .i. morientia.
Repete .i. signū . Poterit .i. quilibet.
Citra spem .i. aliter quā sperant.
Moratur .i. apud dñm & homines iustus.
Virtutes .i. uiri sacri corpus edificauerunt.
 platonem intellige.
Summa .i. potestas.
Distribuit .i. dispensatio di.
Remordet .i. refrenat.
Duris .i. aduersis . Agitari .i. pmitat.
Plus equo .i. plus quā sit necesse.
Plus equo despiciunt .i. minus fortes
 sed arrogantes . & psumptui multa
 patienter lauros pmitcentes . que
 tamen non possunt ferre.
Tristibus .i. tristitia eos exercet.
In experimentū .i. ad sui probationem
 uolens eos probare .
Rei familiaris .i. pecunie .
Cuius .i. fortune .
Mores .i. peruersos .
Puniendus .i. iudicandi potestas .
Quidni .i. preferam .
Dionisius erat qui iussit suspendi gla
 dium in uertice cōparis sui uocantis
 se beatum .
Discerpentibus .i. quia contrarius est
 auarus luxurioso .
Proditor .i. manifestator .
Protulit .i. manifestationem .
Que interris .i. mala .
Phoebes .i. lunę . amor .i. dñi .
Astrigeris .i. absurgat ut sidant .
 .i. ut unum locum teneant .
Obitu .i. destatu .
Mergens .i. que orta sunt .
Que .i. illa omnia .
Refluant .i. renascantur ex seminibus
 primordialium .
Huic .i. bellicoso . illi .i. sapienti .
Insolentia .i. in prosperis superbia .
Qualē .i. siue prosperā . siue aduersam .
Medium .i. quia uirtutes sunt medie
 inter uitia . sicut iusticia exercet bo
 nos ad meliora . punit malos ad uitia .
Inter plus equo & minus equo . id est
 tēperantia inter libidinem & insen
 sibilitatem . Prudentia inter uersuā
 & hebetudinem . fortitudo inter auda
 tiam & timiditatem .
Bisquinis .i. decennio .
Atrides .i. atrei filius agamemnon .
Amissos .i. uxorem helenam .
Piauit .i. expiauit . ille .i. atrides .
Dare .i. nauigare ad troiam .
Redimit .i. placat .
Exuit patrem .i. ut pater non esset
 occisa filia .
Foedera .i. pfoedera . quia simulauerat
 nuptias .
Iugulum .i. piugulationem .
Sacerdos .i. calcas . mersit . inmisit .
Ceco .i. pfoeso eius oculo ab ulxe .
Furibundus .i. polifemus .
Lacrimis .i. itaci . uolucres . arpiyas .
Grauior leuam .i. grauem habens ma
 num ex metallo .i. aureis pomis .
Cerberum .i. canē inferni . quando edux
 teseum de inferno .
Quadrigis .i. equabus . quia contende
 rat cum eo curuli certamine .
Cacus depredatus fuerat terram euandri .
 sed interfectus ille cecus ab her
 cule . placuit iras euandri .i. letum
 reddidit .
Quos .i. humeros compressus foret .i.
 cōpressurus fuerat . tēpus ptempore .
Notauit .i. humectauit . labor .i. illius .
Sustulit .i. sustinuit . quia ille ab athlan
 te eruditus astrologiam didicit .

fugiendo. i. laborem pdm tolerando.
superata. pronihilo ducta.

Sydera. regnum celeste.

In deo hec fabulosa boetius pponit. ut
sciuitorum fortuū laborem imitent
prodō. nec conuersus semel retrorsum
respiciat.

A cuissima considerauone adtendendū
est p totā hanc conuuaone & uerba
boeti. ex psona minus pfectorū usq
ad uerba philosophie. nitentū quodā
modo libertatē arbitrii tollere. ppter
prescientiam dī. necessariteq omnia
euenire & fieri.

A dhoc tamen diligens lector recurren
dum est. quia pscientia dī nullam in
fert uiolentiam. libero arbitrio. & ab
hoc loco. i. tum ego en inquam difficult
ore rursus ambiguitate. usq ad eum lo
cum ubi dicit philosophia. uetus inquit
haec est de puidencia querela.

Sicut sensus & imaginatio non perueni
unt ad rationē. sic nec ratio pungit
ad intellectum diuinum. in quo & p
scientia dī & liberum arbitrium plane
intueri potest. sed in ratione humana
non plene. resque intelligitur. non ex
sua. sed ex capacitate intelligentis acci
pitur. non nihil ex necessitate in creatu
ris propter hominē. in hominib; uero
non necessitate. neq peccat extrinsecus
argumentis. sed ex conuenientibus. i.
sibi apud. sicut & de prescientia ad libe
rum arbitrium. & de libero arbitrio
ad pscientiam. abusiue prescientiam
indō dicimus. cū prescientia sit defu
turis scientia. non enim pscit dī sedm
se quia sicut nihil ei preteritū. sic nihil
est futurum. sed secundū nos quasi
prescire dicitur. qui preterito & fu
turo mouemur.

Veris statuit bella duob; .i. prescientie
& libero arbitrio. ueris tamen utrisq
quo exutus ab omni necessitate sit ab
solutus. id est liberum arbitrium. nam
imaginatio est in animalib; id est auib;
recordantur enim nidorum. quia fugi
ent que timent.

Conditionis. i. legis. uel uoluntatis. qd
futurum est sedm dī necessarium.
secundū hominē uero absolutum.

Verbigra secundū homines quasi elegit
dī iudam. secundū se uero dampnandū
cognouit. non tamen ut fieret necessi
tate constrixit. sed suo libero arbitrio
cum iam esset latro insup proditor fuit.

Aeternum. sine initio & sine & motu sic dī.

Perpetuum. sine initio in tempore. non
in creatione. & sine fine. non tamen sine
motu. sicut mundus. In dicta necessitas
id est non impugnando liberū arbitriū.
sed dicendo uale esset & necesse esset se
cundum usum. quia iudex desup uidet.

Mundus sine initio in tempore quia pcessit
tempora. non tamen in creatione sine
initio est.

Curiositas. satisfaciens. cedo. saxo. sodes.

Caluus. caluisco. glis. glisco. ^{da. facia. aydis.} ~~ges. arces~~

Squaleo. liqueor. queris. polliceor. reor.
uereor. Tueor. ^{defendo. gradico. nego. scisco. marce. hllpr.} infiteor. beoas. nauisco.

E nucleo. sereno. ueneo. is. in eo. dispereo.

Subpereo. imbuo. is. Alluo. mutuor. aris.

Tumultuor. fatuor. Infatuor. Pio. as.

Hio. as. Saucio. Decurio. fiducior. Repu
dio. ab eo qd est repudium. Tripudium.

Tripudio. as. Spacium. spacio. aris.

Decorio. Initio. as. Defolio. as. Somnio. as.

Linia. Delinio. as. Furis. furio. as. Basio. as.

Depcio. as. Amplio. as. Lanias. Lantio. as.

Sancio. is. Arcio. farcio. is. inde fartores.

Expedio. sarcio. Presago. polio. Bullio.

Lenio. Redimio. Insignio. Hinnio. uox.

equorū . tinnio . uox eris . grunnio .
uox porcorū . sepio . effutio . i . effundo
uerba credita mihi . Garrio . uox auū .
ligurrio . prura . prurio .
G estio . ordior . Elicio . illicio . pellicio .
officio . litigo . as . litigium . cōmercium .
V estigo . as . ubestas . obsono . Obsonium .
M ancipo . as . exulo . consulo . obsequor .
D omunculo . as . domiciliū . iusto . iusticiū .
C eruo . creui . Silicernium . Perpendo .
P erpendiculum . Diuerto . diuertaculū .
f ero . fereulum . Censor . consultor . Algeo .
A lgor . Albeo . albor . teneo . tenor . tepeo .
T epor . marceo . marcor . Prandus . teget .
tegetis . Merges . P reduus . Inceduus . Le
gulus . unde murilegulus . Tremo . tre
mulus . cerno . cernulus . Queror . queru
lus . Adopto . adoptulus . Tumax . & con
tumax idem sunt . Perspicax . efficax .
tenax . dicax . Carax . E mo . emax . uiuax .
S agio . sagax . Vnde presagio . p̄sagax .
S alio . salax . M enior . mentax . Pendo .
pendulus . Strido . stridulus . Pronuba .
P erfuga . Lemo . lena . conuena . assecla .
L ateo . laterna . luceo . lucerna . Epulo .
L emio . leno . comedo . palpo . uerbero .
I neubo . torpedo . Opino . opinio . suspi
cor . suspicior . Pareus . pandus . Sciūs .
multasciūs . insciūs . p̄sciūs . Refluus .
S eponfluus . a facio . Ludificus . terrificus .
L etificus . Beneficus . Magnificus . uenefi
cus . Adico . Fatidicus . Veridicus . Iuri
dicus . Maledictus . auolouis . Bemiuolus .
maluolus . auolo . as . ueliuolus . A fran
go . naufragus . t naustragus . Hoc uadū .
hic uas . dis . Scalpo . scalprum . Fuleio .
f ulerū . afero . t gero . lucifer . corniger .
I gnifer . Dapifer . fructifer . aurifer . Acano .
L iticen . fidicen . cornicen . tibicen . tubi
cen . Apono . compos . auspex . arifex .
opifex . municeps . obex . Reses . Desideo .

deses . Liqua . Propugnaculū . Lenimen .
munimen . Anuo . numen . constra
textina . Pransor . oris . sponsor . plasi
bilis . Pransibilis . sensibilis . corulus . Ad
uenticius . Aduecticius . cōmendacius .
Status . statuo . equatio . minuuo .
A mbigo . ambegi . ambages . Litura . cen
sura . A dminiculū . contentus . Inertia .
A credo . inspico . as . firmo . unde asstipu
lor . a fimo . Supulor . i . aris . trutina .
trutino . as . machina . machinor ma
chinaris . Nundine . nundinor . aris
culpo . as . aquor . aris . M oror . moraris .
Q uadro . quadras . Causor . aris . Multa
multo . multas . Rixa . rixor . as . luxor . as .
B acha . Bachor . aris . opaco . as . amico . as .
D esolo . as . hiberno . as . erispo . as . obliquo . as .
I gnaro . as . lasso . as . loco . as . suffoco . as .
G recor . caris . Vulgo . as . fumo . as . pannos . as .
D enuo . as . Stomachor . aris . Libū . libo . as .
V elo . as . Colum . pcolo . as . Peculium .
D epeculior . aris . Stagno . as . Peragro . as .
I ntegro . as . Miser . Miseror . aris . misere
or . eris . amiseret . Contio . nis . yuonor .
aris . Deuirgino . as . flumen . flumino .
as . Fulmino . as . Vber . ris . exubero . as .
A ggero . as . uero . as . Vaporo . as . Memo
ro . as . Nugas . nugor . aris . Vador . aris .
A rieto . as . Exheredo . as . Turpo . as . De
testor . aris . Roro . as . Doto . as . Vlceror . as .
H oleror . aris . Muneror . aris . A dero . as .
P aco . as . Legor . as . Radico . as . Cornicor .
aris . Gelo . as . Rabio . as . Macero . as .
M atio . as . Luxurio . as . Glatio . as . Nisus .
nutus . Auguro . as . Sedo . as . Locopleo .
as . Pondero . as . remigio . as . fraudo . as .
M erx . mercis . mercor . aris . Estuo . as .
T umultuos . aris . Consulo . is . Luo . as . luces .
S truo . is . strues . Indagor . ris . Indago . nis .
I raducta . Perspicatus . interdum . man
ceps . Humo . as . Inesco . as . E lumino . as .

Cacoimino .as. Romino .as. Inauro .as.
 Scortor .aris. Ingurrito .as. Procrastino .
 as. Comperendino .Vellico .as. Fodico .
 as. fidico .as. Nutrico .as. Albico .Alterco .
 Frondico .Debitio .Nobilito .Oscito .
 Periclitor .aris. Ventulo .Pullulo .gratulor .
 Latrocinor .Comesor .Opiculator .prestolor .
 Penicil .penitro .as. temero .as. Caneo .
 Calleo .Bulla .ebulleo .Murus .murio .
 & munio .Moenia .moenio .lasciuio .
 Baluatio .Irretor .iris. Impedior .Exima
 mio .nis. Sordior .ris. Gestus .calcius .
 Meta .metor .aris. Castrametor .apto .as.
 Ineptio .tis. Egreo .es. Duro .as. Dureo .es.
 Densio .as. & Denseo .es. Ferueo .es. & fer
 uo .is. Strideo .es. & strido .is. Tueor .
 uor .unde intueor .& contueor .Spernor .
 eris. aspernor .aris. Conspicior .eris. con
 spicor .aris. Auspicor .aris. Sternor .eris.
 Consternor .aris. Senuo .tis. Assentor .
 aris. Gero .ris. Murigeror .aris. Graufi
 cor .aris. Liqueor .& lictor .Amiur .
 ssenuor .Liquor .ris. Vador .suffragor .
 rator .Rumor .aris. Aduersor .Plector .
 indicat .Ludificat .Queror .Expugiscor .
 aciscor .Cominiscor .Originatio .Opinoe .
 Neo .neui .Cio .eis. & cito .es. Excio .is. Or
 bo .as. Titubo .Excubo .Subo .as. Labor
 eris. Alonga .Labo .as. breui .Scabio .&
 scabo .unde scabies .Rodo .corrodo .
 Mico .as. Dimico .emico .Frico .dico .as.
 di .breue .unde dedico .indico .Abdi
 co .Loeo .as. Dico .is. longa penultima .
 dico .is. Predico .Predico .as. breui .
 Educo .as. Abduco .is. Mulco .as. Obtrun
 care .inquiecto .as. Delapido .as. Vdus .
 udo .as. Subudo .& psincopa .sudo .as.
 unde sudor .Pedo .is. pepedi .Plaudo .
 aut conuersa in o .displodo .displosus .
 Cudo .is. excudo .is. procudo .Trudo .is.
 Detrudo .is. Obstrudo .Abstrudo .Rugio .

uel sono .uox asinorum .Rudo .is. aru
 denite .qd est funis nauis .Claudo .& clu
 do .discludo .is. Cado .is. occido .Cedo .
 occido .penultima longa .Pendo .fin
 do .is. Exundo .as. Secundo .as. Mende .
 & mendum .Emendo .as. Eximo .is.
 mando .is. mando .as. Fundo .is. unde
 fundus qd est ager .Fundo .as. afundus
 quod altitudinem significat .Pessumdo .
 Redundo .No .nas. flo .flis. Propago .as.
 Refragor .aris. Circuago .Exigo .Degeo .
 & xcludo .is. Lego .as. Elonga .unde alle
 go .& ablego .& relego .Subigo .is. Abi
 go .is. Confugo .as. Ambigo .is. Prodigio .
 is. Adigo .is. iugo .as. Transigo .is. Instigo .
 Frigo .fruxi .figo .fligo .corrugo .as. Rin
 go .Emungo .is. Vergo .inuergo .singo .
 quod nunc singulatio dicitur .Pango .is. Vr
 geo .urges .lurgo .as. Vulgo .as. puhco .
 Triumpho .meio .Halo .as. Anheo .as.
 Exhalo .as. Gelo .as. pcelo .as. Alo .is. Dolo .
 dolas .Vapulo .as. Percolo .as. Oculo .is.
 Permolo .is. Malo .mauis .Vello .is. Per
 cello .is. Excello .is. & excelleo .is. Appel
 lo .is. Appello .as. Vallo .as. Vagio .is.
 & agillo .as. uagillum .Vacillo .as. Vacil
 lum .Adulor .fabulor .Regulor .Emulor .
 Populor .Iaculor .Cremo .as. Exanimo .as.
 Adimo .is. Dirimo .is. Como .is. Rimor .
 rimaris .Racemor .aris. Attamino .as.
 Fascino .as. Destino .Supino .Diuino .as.
 Propino .as. Succino .is. Oblino .Verno .
 Hiberno .Discerno .Decerno .Opinor .
 Atrocino .Vaticino .Venor .Morigeror .
 Crepo .Discrepo .Usurpo .Nuncupo .
 Turpo .as. Participio .Anucipio .Palpo .
 Scalpo .Sculpo .Strepo .Lucupor .aris.
 Inqua .& inquo .is. Liquo .as. Eliquo .as.
 Conflo .& purgo .Equo .as. Antiquo .as.
 Blatero .as. Degero .is. Aggero .is. Detero .
 Protero .Calco .Prosero .Differo .Obsero .

23

R efiro. as. Vociferor. Spiro. as. Deliro. as.
C ausor. aris. Migro. as. Excecor. Luro. as.
D enso. & denseo. Conuass. as. auassus.
I ncurso. Aresco. Accerso. Lacesso. facel
so. Incesso. Linfo. is. Quasso. sis. quessere
infinitiuus. Commissor. aris. Grassor.
C onuersor. diuersor. Resto. absto. noto.
muto. Reputo. Refuto. confuto. Arto.
O cculo. Ausculto. Vasto. Gesto. Marito.
as. Lecto. as. Scato. is. Sterto. Antestor.
P ecto. is. Plector. Culto. Caluo. Luxo.
T axo. Nexo. as. Nexo. is. nexi. t nexui.
T epefacio. liquefacio. Malefacio. Cale
facio. Inficio. officio. afficio. Preser.
S uffero. Differo. Eneco. Defraudo. illi
go. refello. Coemo. Adno. Arrepo.
A rrepo. Exaro. Penso. Dispenseo. Sero. as.
anomine haec sera. huius fere. Com
pello. as. Sono. as. Sono. is. Crepo. as.
C repo. is. unde & crepere. Fulgeo. &
fulgo. oleo. & olo. Albo. as. & albeo.
es. Maturo. as. matureo. es. Excludo.
M origeror. Auspicio. aris. Sordeo. es.
S ordido. as. Notabilis. notabilis. Nitor.
P exo. is. Rixor. aris. Madefacio. Depel
lo. is. Canco. es. Sedo. as. Sordeo.
S ordido.

15